

GLASILO
SLOVEN-
SKEGA
PLANIN-
SKEGA
DRUŠTVA

PLANINSKI VESTNIK

XVIII.
LETNIK
□
1912
□
ŠTEV. 7.

Iz kraljestva Velikega Venedigerja.

Spisal Janko Mlakar.

(Dalje.)

4. Moč sugestije.

(Z 1 podobo).

Kako nebeško lepo je bilo tisto jutro! Še sedaj se mi širi srce veselja, ko se spomnim, kako veselo smo jo ubirali poleg divjega potoka po ozki steži navzgor. Bili smo kakor spočiti jeleni. Zrak hladen in oster, nad nami temnomodro nebo, čisto kakor oko nedolžnega deteta, pred nami Birnlücke, za njo pa ledeniki s svojimi krasotami. Kaj smo hoteli še več?

Noge so nas nesle tako urno, da smo bili kar naenkrat na Lahnerski planini. Tu obstanemo zavzeti nad lepoto, ki se nam je mahoma odkrila. Trata je podobna gladki zeleni preprogi, posuti s samimi demanti, po nji se pasejo lepe črede, glasovi njihovih zvoncev se prelivajo v šumenje valov, ki se ž njimi poigrava veseli Ahrnski potočič, na velikansko steno je naslonjena nizka planšarska kočica — nad tem vsem se pa dviguje nepopisno veličastno Dreiherrnspitze, vsa odeta v bleščeč sneg in led...

Do vrh sedla smo imeli samo še 600 metrov višine. Po lepi vijugasti stezi smo jih kmalu premagali. Nekoliko pod sedlom je postavil podjeten človek lično hišico, pravo past za turiste. Tudi mi smo se ujeli vanjo, a ni nam bilo žal; kajti gostilničar nam je dobro postregel z izbornim čajem. Krasni razgled nas je pa kaj hitro izvlekel iz obednice. Dreiherrnspitze nam je bila tako blizu, da tako blizu, da je Lojze začel — godrnjati. Prejšnja dobra volja ga je hipoma minula, in začel mi je očitati, da sem ga zapeljal med — »filistre« smukavce po prelazih.

»Lahko bi bili danes tam gori 3505 *m* visoko, tako pa že drugi dan ne dobim drugega pod noge kakor prelaze, same prelaze. Sram naj zdaj nas bodi! Mi ne plezamo, le prelazimo. Prelaznik!« Tako je vzdihnil žalostno, pogledal je na ledenega orjaka, ter jezno vrgel v travo cepin, ki že od Hochgalla sem ni imel pravega opravila.

»Ljubi Lojze«, hitel sem ga tolažiti, »ne bodi vendar siten; glej malo krog sebe, pa boš vesel. Poglej tam doli v dolini Trinkstein, kamor smo sinoči pomagali slugi goste zganjati, kako lepo se vije Ahrnska dolina, kako krasen je ta polukrog Zillertalskih vrhov, vidiš li tam-le Belo steno in Zajčjo dolino, kjer ti je koza odnesla črevelj, občuduj te strahovite razzebe in lome na Prettanskem ledeniku, ostri Lahnerski greben, kako se v ledenem objemu združuje z Althansko ostrino na vrhu Dreiherrnspitze! Pomisli dalje, kaki užitki te še danes čakajo: strma pot navzdol v Krimmlsko dolino, še strmejša navzgor do Krimmlskih vrat, divna hoja po mehkem snegu v žarkih pekočega solnca čez dolgi Krimmlski ledenik in nato večerni počitek pred Kürsingerjevo kočo. Tam boš lepo sedel na mehki travi, gledal doli na Turško taborišče in spuščal iz pipice lepe sive kolobarje dima proti Venedigerju. Hej! Hej! Ali to ni nič!«

In glejte, zadel sem na pravo struno! Takoj mu je zginila slaba volja z obraza; v sladkem upanju na večerni užitek je izvlekel iz žepa pipico in kmalu se je začel razširjati prijetni duh zdravega tobaka »po sedem krajcarjev pakel«. Jaz sem se odtegnil tej vonjavi, ki sem jo vso privoščil prijatelju, in sem legel na zelena tla in motril, kako bi se dalo čez Prettanski ledenik priti na Dreiherrnspitze; Jožko je lovil gore v svojo škatlo. Tako smo imeli vsak svoje opravilo, ki je trajalo celo uro.

Od kočice do prelaza je samo še dober skok. Bili smo gori kljub dolgi zamudi že ob deveti uri. Tudi tu smo imeli lep razgled, zlasti v Krimmlsko dolino na Krimmlski ledenik in vrhove, ki ga obrobujemo. Onstran doline smo takoj zagledali ledeni prelaz Krimmlertörl (2825 *m*), pod njim pa na zelenem pobočju Warndorfsko kočico (2430 *m*).

Kako koristen bi bil za nas most, ki bi vezal oba prelaza: v dvajsetih minutah, ako ne prej, bi bili gotovo tam. Tako smo pa najprej morali šest sto metrov doli, potem pa osem sto nazaj gori.

Toda to nam ni kalilo veselja, pač pa nas je malo presenetilo kamenje, ki je priropotalo z Gross Leitenkopfa (2988 *m*). Velikanskemu krožniku podobna plošča si je vzela na muho Joškota in njegov aparat. Ker se pa v naglici ni mogla odločiti, naj mu li ubije glavo

ali škatlo, je zgrešila oboje. Joško se pa ni zbal te kanonade, marveč je ostal zvesto na svojem mestu. Nama je ukazal paziti na »krogle«, sam je pa sukal aparat na vse strani in »jemat gori«, da je bilo veselje. Nato smo jo hitro pobrali v dno, potem pa kar naravnost črez ledeniško groblje proti Warndorfski koči. Na ta način smo si hoteli prihraniti velikanski ovinek, ki ga dela steza.

Pot črez grobljo je bila pa sila nerodna. Sedaj smo plezali črez velikanske, nasipom podobne sklade skalovja in peska, sedaj zopet skakali črez potoke, ki so nam vsak hip zastavljali pot. Zlasti Lojze je kaj krepko zabavljaj zoper mojo bližnjico, osobito kadar je zajemal v zakr-

Fot. † Dr. Cerk.

Pogled na Birnlücke (z Warndorfske kočē).

pani črevelj vodo, češ, to ni za nogo in njenega posestnika ne prijetno ne koristno. Naposled pridemo do tako široke struge da ni bilo mogoče črez skočiti. Jaz sem predlagal, da se sezujemo in vodo prebredemo. Jošku se je voda zdela premrzla; zato je hotel potok preskočiti v dveh skokih, najprej na skalo sredi struge in od tod na breg. Meni se skok na gladko skalo ni zdel posebno varen, zato sem pustil sezuvanje in čakal, kdaj se Joško sede v vodo. Do tega pa ni prišlo. Lojze je namreč višje gori iztaknil ozko brv, in tako smo prišli obuti in suhi črez nagajivi potok. Tudi tistih 400 metrov zelenega pobočja, ki nas je še ločilo od Warnsdorfske kočē, smo imeli kmalu za seboj.

Sekciji »Warnsdorf« mora pač vsakdo priznati, da si je izbrala za svoj dom izredno lep prostor. V neposredni bližini se dvigujejo krog in krog ledeni orjaki, med katerimi se seveda najbolj odlikuje Dreiherrnspitze. Severno od nje se vrste Simonyjeva vrhova in Maurerkeesköpfi. Pred Maurertörlom se greben cepi; en del se zavije skoraj pravokotno proti Krimmlertörlu in se šele onstran vrtic dvigne zopet

znatneje nad tri tisočake v Sonntagskopfu (3135 *m*) in Schlieferspici (3290 *m*); desnega odrastka pa, ki se zavije proti Vel. Geigerju, ni mogoče izpred koč zasledovati. Lep je tudi pogled na Birnlücke (Gl. podobno!), zlasti pa na Reichenspitze (3305 *m*), ki se ponosno dviguje nad ostale vrhove Gerloške skupine. Najbolj seveda pa občudujemo širni Krimmlski ledenik, ki se nam zdi s svojimi neštevilnimi počmi in razzebami podoben v hipu zamrznjenim brzicam in slapovom mogočnega veletoka.

Sredi te ledene pustinje stoji na zeleni trati lepi Warndorfski dom, na klopeh poleg njega počivajo dame v izprehodnih oblekah, po trati pa skačejo otroci in trgajo planinske cvetice. Sekcija namreč ni postavila koč le za hribolazce, marveč zlasti za izletnike iz šest ur oddaljenega Krimmla. Zato je zgradila lepo ježno pot iz doline koč pa preskrbela s prostorno obednico in posebnimi sobami.

Po kosilu je solnce tudi nas izvabilo na prosto. Prišel sem ravno prav, da sem slišal, kako je mlad mož, oblečen kot hribolazec, prepričaval malo družbo dam, da res vidijo neko poč na ledeniku pod Vel. Leitenskim grebenom. Pri treh se mu je to hitro posrečilo, četrta pa, ki je bila še v srečni dobi nagajivosti, se je odločno ustavljala njegovim sugestiji.

»In če stokrat pogledam skozi vaše kukalo, ne vidim drugega, nego črno progo na snegu,« branila se je deklica vztrajno.

»Toda oprostite, gospica«, silil je vanjo mladenič, »saj vendar vidite, da se mož pomika naprej. Ni li tako, milostne?«

In »milostne« so mu takoj hitele pritrjevati. Ena izmed njih, menda njena sestra, se je celo nevoljno obrnila k deklici in rekla karajoče: »Olga, ti moraš vedno kazati svojo trmo; to je jako nedostojno. Daj si vendar kaj dopovedati!«

Sedaj se pa nisem mogel več premagati in priskočil sem nevernemu Tomažu v polkratkem krilu na pomoč. Da bi laglje vztrajala v svoji trmi, ponudim ji svoj trieder. Dekle pogleda skozi, a ga takoj poda mladeniču ter pravi: »Nate, tu skozi poglejte, pa boste videli svojega hribolazca, v podobi špranje!«

Ta pokuka skozi in se skoraj zgane strahu in presenečenja, ko zazija tik pred njim precejšnja razpoka. Kukalo je potem romalo iz roke v roko, dokler se niso vsi prepričali, da je topot imela »trmasta« Olga prav. Jaz sem pa spoznal, da so dame tudi v prosti naravi pristopne sugestiji, zlasti če pride ta od mladih gospodov.

Ob eni popoldne se odpravimo naprej. Ker je bila pot šele blizu vrha s snegom pokrita, smo bili v tri četrt uri že na Krimmlertörlu

in smo stopili na širni Gornji Sulzbaški ledenik. Tu nas je solnce neusmiljeno žgalo. Zato smo se zatekli v senco strmega grebena na desni strani vratic. Lojzu se sicer izprva ni nič prav ljubilo lezti po strmem plazu do skalovja; sedel je kar sredi ledenika v mehki sneg. Sčasoma mu je pa vendar postalo zgoraj pretoplo, spodaj premrzlo, in pribasal jo je rad za nama v hladno senco. Tu smo ostali do treh, dokler ni ponehala največja vročina; še takrat smo se neradi ločili od lepega prostorčka. Bilo je namreč jako prijetno sedeti v senci in gledati doli po Sulzbaških ledenikih: na Vel. Geiger (3365 *m*), Vel. Venediger (3660 *m*) in druge vrhove, ki obkrožujejo te velikanske z ledom napolnjene kotanje. Videli smo tudi na skalovitem pobočju Kürsingerjevo kočo (2558 *m*); oddaleč se nam je zdela podobna trdnjavi, stoječi na temni steni.

Na Lojza je kočja vplivala s tako privlačno silo, da je venomer silil na pot. Zato smo se počasi dvignili, navezali smo se na vrv in odšli po zmerno napetem ledeniku navzdol. Sneg je bil tako mehak, da se je Jožku in Lojzu prav neprijetno udiralo. Meni se je pa na Jožkovem koncu vrvi godilo prav dobro, ker sta mi tovariša delala lepe in trdne stopinje. Tako smo hodili dobro poldrugo uro; dva sta godrnjala, kadar se jima je čez kolena udrlo, eden se je pa na tihem smejal.

A kmalu se je stvar obrnila tako, da je zadnji godrnjal in sta se prva dva smejala.

Ravno pod Kürsingerjevo kočjo se velik del Sulzbaškega ledenega veletoka odcepi in obrne proti Gornji Sulzbaški dolini. Ker je padec jako strm, se je ledenik grozovito razpočil. Povsod zevajo velikanske razzebe in počji, nad njimi se pa kopičijo ledeni stebri, stožci, piramide in klade v najrazličnejših oblikah in velikostih. Te ledene razvaline so znane pod imenom »Türkische Zeltstadt«.

Da se jih izognemo, krenemo bolj na desno proti sredini ledenika in stopimo na skalovje, ki je podobno malemu otoku sredi ledenega morja. Toda gori priti je bilo lažje nego doli. Kjerkoli poskušamo, povsod naletimo na gladke navpične stene. Naposled se posreči Jošku iztakniti strm žlebič. Urno se spustimo po njem doli, preskočimo obrobno zev in zopet smo na ledeniku.

Tu je bil pa led popolnoma brez snega. Na vseh straneh so hiteli po ledenih tleh potočki snežnice in so si delali plitve struge, tuintam so se pa zrcalili solnčni žarki v malih na pol zamrznjenih jarkih. Treba je bilo prav paziti, da se je našla suha stopinja. A Lojze in Joško sta hitela na vso moč; toda kaj pravim hitela, bezljala

sta v pravem pomenu besede in me vlekla za seboj. Potem pa pazi, če moreš, na stopinje! Skakal sem na vse strani, kakor sem vedel in znal, in sicer tako spretno, da sem največkrat stopil naravnost v — lužo, s katere je Lojze odnesel še suho nogo, potem ko je previdno razbil ledeno skorjo ter tako meni pripravil pot. Jaz sem sicer godrnjal, jezil se in vpil, a onadva sta jo še hitreje cvrla, iz neznanega mi vzroka.

Ko pridirjamo črez ledenik na kopno, ju vprašam, kam se jima tako mudi. Toda Joško mi kar molče pokaže z roko nazaj na ledenik in jo ubere po strmem melu navzgor. Ozrem se nazaj in odgovor mi je bil takoj jasen. V smeri proti koči se je pomikala cela procesija vodnikov in hribolazcev. Ker pa velja v kočah pravilo »kdor pred pride, pred melje«, naju je Joško gnal brez usmiljenja naprej, da bi si zagotovili prenočišče. Njegova skrb pa ni bila odveč, kajti Kürsingerjeva kočja je včasih napolnjena do zadnjega kotička. Tudi mi nismo več dobili posebnih sobic, a smo vsaj na skupnem ležišču izborno počivali.

Kočo je zgradila Solnograška sekcija; imenovala jo je po Kürsingerju, ki je bil eden izmed prvih obiskovalcev Venedigerja. Prostor je izbran jako srečno. Tudi tistemu, ki gleda gore raje z vznožja, se bogato izplača sedemurna hoja od postaje Rosenthal-Gross-Venediger na Krimmlski železnici. Pogled na Turško taborišče, prostrani Sulzbaški ledenik, na Venediger in vrsto ostalih vrhov je nepopisno lep.

Ker se je obednica vedno bolj polnila z gosti, smo šli raje pred kočjo. Lojze se je vsedel s pipico v ustih na gladko skalo in je užival tisto veselje, kakor sem mu ga bil zjutraj prerokoval. Midva z Joškom sva pa lazila po strmem pobočju in plezala po ploščatih skalah, kakor dva razposajena dečka. V svoji gorečnosti sva komaj zapazila, da sva prišla že na rob stene, pod katero se gromadi ledovje Turškega taborišča. Tu sedeva na travo, prisluškujeva bobnjenju Sulzbaškega potoka in gledava na ledene vrhe, ki so se žareli v žarkih tonečega solnca. Doline so že zavite v temo, a tu gori je še svetlo. Toda polagoma začno lezti iz globin temne sence, kakor zločeste pošasti, in zlati prameni se jim umikajo vedno višje in višje.

Že je črna noč razprostrla svoja krila čez ledenike, objela je vitke vrhove, samo Venediger se ji še upira. Njegov vrh sveti daleč na okrog, kakor velikanska goreča plamenica, a kmalu zablisne tudi na njem zadnji pramen in ugasne. Tiha noč zavlada krog in krog, in na nebu zamigljajo milijoni zvezd.

(Dalje prih.)

Kaninska in Mangrtska skupina.

Dr. Henrik Tuma.

(Dalje.)

b) Lopa nad Prevalo (2410 m).

(Z 2 obrisoma).

Kaninski čok deli dolina Krnica na dva dela. Sredi čoka stoji Prestreljenek (2503 m), ki je vsled svoje gospodujoče lege veljal dolgo časa za najvišji Kaninski vrh. V desnem delu Kaninskega čoka dominira lepi stožec Lopa. Zdi se lahko pristopna, ker je vse pobočje na Bovško stran videti drnasto. Ako se pregleda vznožje, izkušen turist takoj sodi, da je mogoče pristopiti le od vzhodne strani. Na Italijansko stran je stožec Lope kakor prerezan na pol od vrha do tal, z golo, vstromljeno steno. Na Lopo se malo hodi, ker je odležna in v bližini lepšega in hvaležnejšega Prestreljenka.

Dvanajstea avgusta 1910 ob najlepšem vremenu, zjutraj kmalu po štirih, sva odrinila z Mrakičem iz Kaninske Koče čez Mali Graben. Flajs je ostal v koči z nalogo, da kočjo pospravi in znosi nepotrebno prtljago in ostalo brašno v Bovec nazaj. Štel sem izpočetka, da bom rabil za točen pregled Kaninske skupine najmanj teden dni. Vztrajna dolga tura prejšnjega dne pa mi je odprla docela ta pregled in manjkalo mi je samo še vzhodnega dela Kaninskega čoka onkraj dola Krnice.

Krasno vreme me je izpodbudilo, da sem se odločil brez odpočitka po naporni turi prejšnjega dne na še napornejšo in tudi težavnejšo. Z Melevšecem sva vzela s seboj kar najmanj sva mogla. Nisva hotela ne vrvi ne derez, vedela sva, da bo hudega plezanja, zato tem manj čez ramo! V sredi Malega Grabna, ko se prikažeta Ovčja Vršiča, je kreniti z markirane poti na desno. Bilo je okoli pete. Tu je konec Malega Škednja v zemljevidu napačno imenovan Štandera Špica (2023 m). To ime ni poznano med domačini. To spakedranko je zanesel italijanski geograf Marinelli v zemljevide; naredil jo je Menda iz Stadorjeva Špica. Pravo ime je Mali Škedenj, ker je tvorbe, ki se imenujejo po Bovškem, Žagarskem in v Reziji »škedenj«, t. j. stenat dolg greben. Takih grebenov je v zahodnem delu Kanina četvero: Mali Škedenj (2023 m), Veliki Škedenj (1780 m) Mali Babanski Škedenj (1958 m) in Veliki Babanski Škedenj (2117 m). Velikost se sodi po ogromnostih sten in ne po višini.

Konec Malega Škednja se stopi v Veliko Škripo, t. j. v divjo, škrapljasto, največjo krnico v Kaninski skupini, katero obroblyajo Mali Škedenj, Ovčja Vršiča, Jérebčeva Polica in Stadór. Iz Dolenje Škripe se grapa izgubi v gozdu nad Péčami (= pečmi). Vrh Škripe so ogromne sesutine pod Ovčjima Vršičama. Hoja po precej strmi vesini je zato utrudljiva. Rabila sva do Ovčje Škrbine skoraj celo uro. Na desno od nje je Vrh Škrbine (2145 *m*). Proti jugovzhodu od tega točka 2159 *m* je Vrh Jérebčeve Police in 2135 *m* Stadór, ki je videti kot lep Stožeč iz doline. Pod škrbino je razpoložena Prevala.

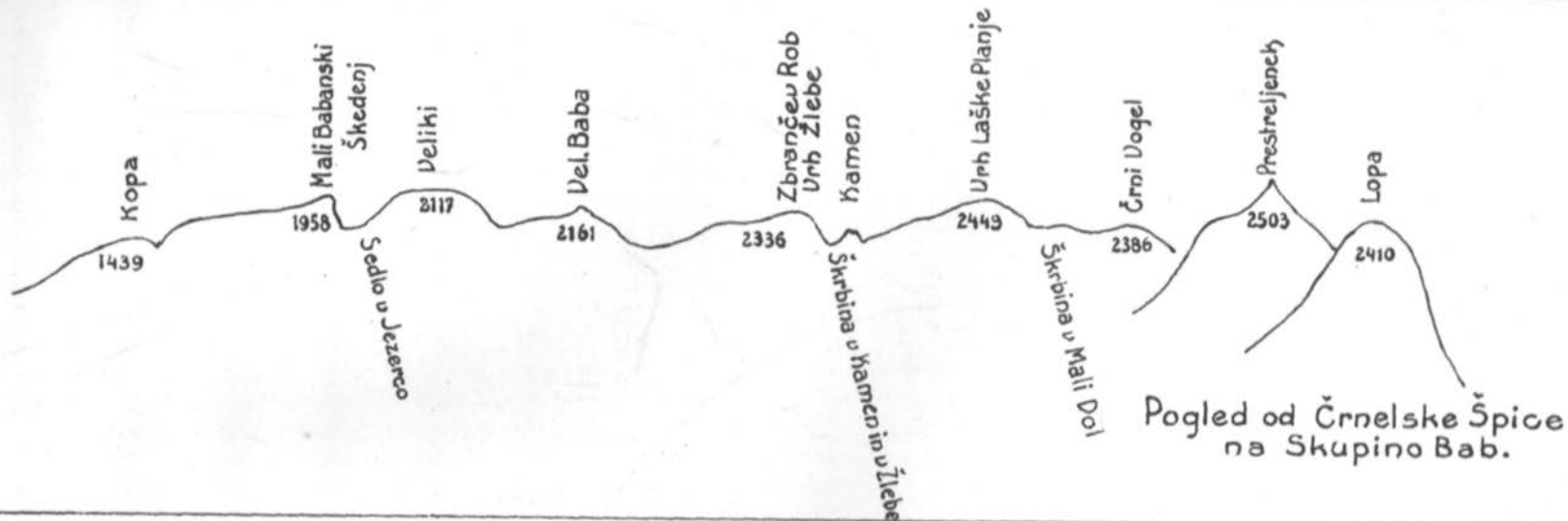
Leden veter naju je pregnal doli po sesutinah in snežinah poševno na prelaz. Stopila sva na Prevalo ob 6.07 zjutraj. Dolgo tudi tu ni bilo obstanka. Vrh med Prevalo in Prestreljenkom se imenuje »Vršič v Prevali« (2231 *m*). Na desno od Prevale od 2193 *m* proti Lopi so »Vršiči pod Lopo«. Imena Golovec nisem mogel ne prej ne slej doznati, lahko pa ostane za točko 2193 *m*. Zavila sva iz Prevale na desno pod Vršiče po jako strmih sesutinah do drnaste glave pod Lopo. Kot sesutin pod to glavo je bil še snežen, iz njega je preplezati precej težko kakih šest metrov na desno skalnat rob na drnato strmolje, ki sega potem do vrha gori.

Dolenji del pobočja Lope zahteva hude, eksponirane pleze, pod teboj globoki prepadi, police včasih komaj dobro ped široke. Takozvana Huda Steza pod Mangrtom je mnogo lažja in manj eksponirana. Semintja je strmina od police do police taka, da se je treba opreti prav s celim životom ob plat, da se vzdrži ravnotežje. Mnogo mora pomagati cepin. Od srednjega dela pobočja naprej pa je lepa planja bujne Alpske flore. Trava sega semintja do kolen. Blestela je polna mrzle rose in slane, tako da je bilo komaj držati trdno cepin. Melevšec je večkrat omel roke v žepu in popihal prste. No, na take pašnike ima pristop le divja koza in za njo k večjemu redkokedaj kak lovec. Od te strani, mi je pravil Melevšc, je bil samo on enkrat prilezel. Smatram torej svoj pristop za prvi turistiški iz Prevale.

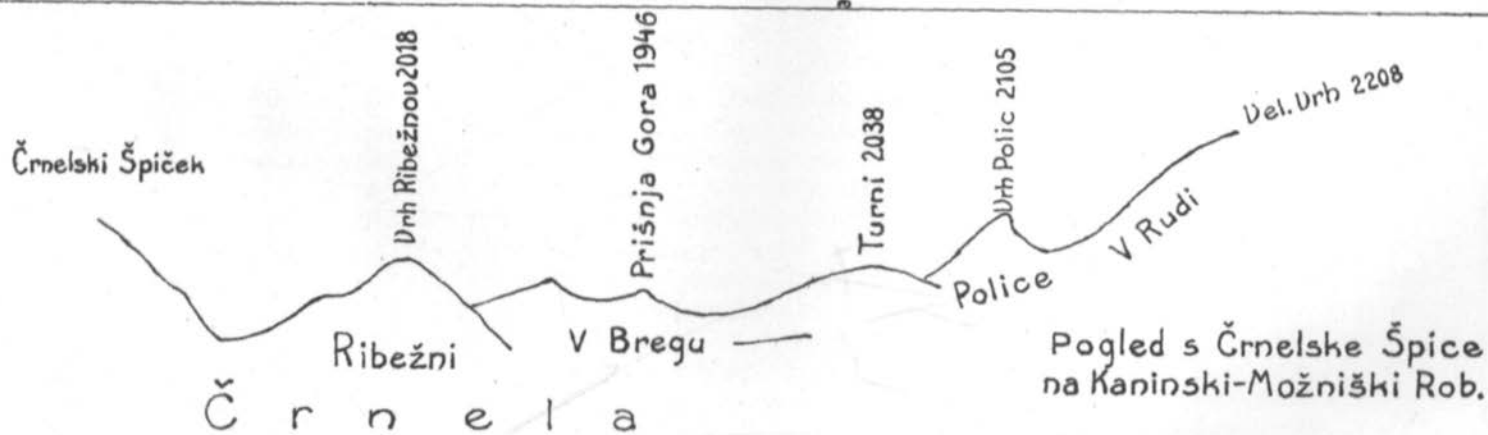
Na vrh sva stopila ob sedmih in pol. Enako težak je pristop naravnost od Krnice gori od točke 1960 *m*. Skale pod Lopo se imenujejo tod »V Gradu«. Tudi ta pristop je bil le Melevšec enkrat izvršil. Navadni pristop je čez Mehé. To so strme zelene police na vzhodni strani Lope, pod njo tvorijo kakor prevalo (Joch) med Vršiči Konjske Police. Od Mehév gori na Lopo sicer ni posebno lahko, ker je treba preplezati precej strmih skalnatih stopnic, vendar gre. Od Italijanske strani je Lopa pristopna le od Mehév. Od Pre-

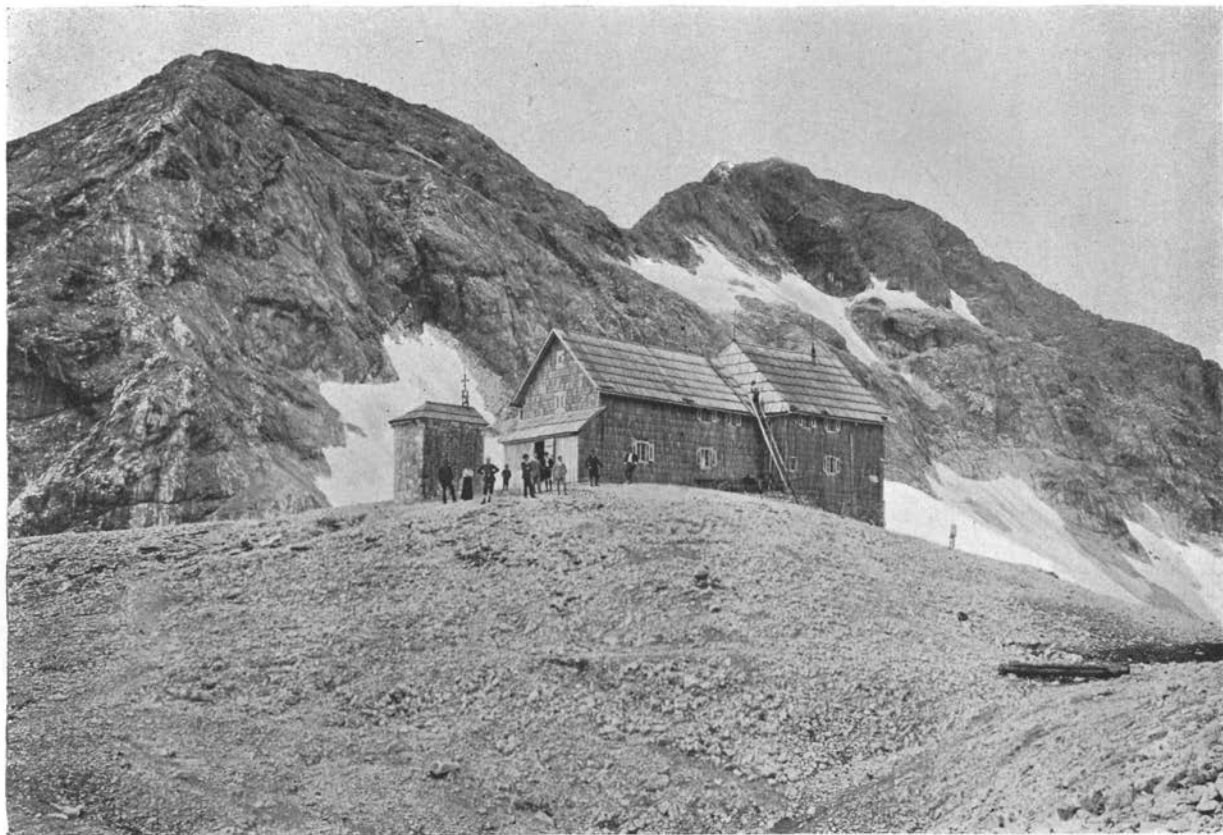

2.

1.

Triglavski Dom (2515 *m*) — Triglav.

vale in za Vršiči se pride po snežiščih in prodih do pod Mehé, odtod je lahko na sedlo.

Na vrhu lope se nisva skoraj nič pomudila, prečila sva ga naravnost doli proti Mehém. Šele tam sva posedela kakih 20 minut in malo pozajtrkovala. Meni je zadišalo le mleko. Sedeč na Mehéh sva ukrepala, kako naprej. Ker sva po mrazu in dežju prejšnjih dni sodila, da mora biti snežišče v osojni Italijanski strani zledenelo, sva se že zjutraj odrekla delati turo od Italijanske strani. Zato tudi nisva vzela derez. Mislila sva izprva po najlažji poti čez Mehé od Krnice gori. Zato si nisva prav upala doli na sneg. Ako pa bi šla z Mehév po južni strani, bi morala najmanj na 400 *m* navzdrs in potem po razritih laštah in škrapljah okoli Konjskih Polic. Melevšec je preračunil, da bi rabila od Mehév čez snežišče na Vrh Konjske Police še ne pol ure, po južni strani doli pa bi utegnilo biti tudi poldrugo uro ali še več. Odločila sva se torej, da vendarle pojdeva »na led.« V par minutah si z Mehev doli na velikem snežišču, ki se razprostira od Prevale naprej pa do pod Črneljsko Špico na Italijanski strani. To leto je bilo vse s snegom zagrnjeno. S pravim veseljem sva pa takoj, stopivši na sneg, dognala, da je hoja po njem izborna. Kljub dežju prejšnjih dni in nočnemu mrazu sneg ni zledenel, marveč se je le sesrežil in pokrivala ga je za prst debela slana. Srežen sneg pa daje najsigurnjšo hojo. Po takem snegu se še drsati ne moreš. Bilo je najmanj 35° naklonine, pa se nama je vendar izjalovil vsak poskus, podrsniti nekoliko doli.

Zdaj sva bila gotova svoje ture. Preprečila sva snežišče izpod Lope do škrbine med Vrhom Konjskih Polic in Ovčjimi Vršiči v 15 minutah, s snežišča pa po strmih mehastih policah v 10 minutah za vrhom 2282 *m* v škrbino in na solnčno travnato pobočje Ovčjega Vršiča (2320 *m*). Ovčji Vršič je en vrh, dočim sta nad Konjsko Polico dva vrhova, višji — 2282 *m*. Lechnerjev zemljevid ima za vrh napisano Konjske Poljice, kar je seveda napačno. Konjske Police so ob vznožju in odtod se sme imenovati tudi greben »Vrh Konjskih Polic«. Goriški pastirji imenujejo ves greben med Prevalo in Vršičem 2338 *m* tudi Krniški Vršiči.

Z Ovčjega Vršiča je lep pregled po Goriški planini. Proti dolgi in široki Krniški grapi zapirajo Goriško planino vrhovi Vratnega Vrha. Vratni Vrh (1938 *m*) stoji nasproti Stadórja — kakor dva stebra pri vhodu v dol Krnice. Od Vratnega Vrha gori je Jelenek (2038 *m*) in nasproti Vrhju Konjskih Polic enako visoki vrh »Pri Bandéri.« Od Jlenka doli proti Bovcu sega podolgasto, poševno

sleme Plešivca (1856 *m* do 1596 *m*). Na desno od teh vrhov gre paša planini Krnica, na levo pa planini Goričica ali Goriški Planini. Med Bandero in Vrhom Konjskih Polic proti Krniški grapi so nekoč morali biti lepi pašniki, tam so pasli konje. Tako tudi na desni strani do la v Krnici, ki se imenuje Pukelča. Konec tega do la proti planini je Konjska Jama, kraška dolina, kjer je poginil konj na paši. Od konjske pašnje so tudi ostala krajevna imena. Sedaj je skala večinoma razgaljena in le v globelih med laštami so še zelene lise. Ostanke pašnikov pod Lopo so po obliki imenovani jezički. Za Bandero in Jelenkom je svet sila škrapljast. Pastirji ga imenujejo Krniški Ribežni (Schrattenkarren). Od njih višje gori proti Ovčjemu Vršiču slede nizke, široke glave »V Laštah«. V sredi med Laštami in Krniškimi Ribežni je okrogla skalnata dolina, ki se imenuje »V Kotlu«. Tudi na Italijanski strani v premi črti od Ovčjega Vršiča proti Noveji je sredi prostornega škrapljišča pod snežiščem enaka globel, ki se tudi imenuje »V Kotlu«. Obojno škrapljišče, Italijansko in Goriško, je brez kaplje vode. Italijanska stran je še bolj gola od Bovške.

Na Ovčji Vršič sva stopila ob devetih. Zad za lopo se vidi odtod pečnat stožec, ki moli v snežišče »Kuntar pod Lopo«. Prestop z Ovčjega Vršiča na sosednjega (2335 *m*) gre ves čas po drnu, še ne četrt ure. Ta točka se imenuje od Goriških pastirjev tudi Hudi Vršič. Po mojem mnenju pa je prav rabiti le Vršič, ker tudi Furlani rabijo za to Jóvet. Odtod sva si še enkrat ogledala obširne pode vzhodnega dela Kaninske skupine na Italijansko in Bovško stran do desete dopoldne.

Odstopiti sem nameraval čez precej globoko škrbino med Vršičem in Črneljsko Špico. No, Melevšec mi je odsvetoval in je bil mnenja, da bi še z vrvjo in v plezalkah ne šlo; gori je bil s težko silo enkrat priplezal. Ker sem bil brez orodja, sem se udal, zato sva podrsala po orjaški snežini (Schneehang) pod Vršičem, ki pričenja ob 45° naklonine. Melevšec je vozil v rajdah, jaz pa sem se spustil prav v premi črti kakih 300 *m* doli. Šlo je kakor blisk, da je sapo jemalo, nižje doli ob naklonini 25° se je zlahka zavrlo. Iz snežne kotline do pod Črneljsko Špico sva prišla v četrt ure, na škrbino sva rabila drugo četrt ure in na vrh Črneljske Špice še četrt ure.

Pristop na Črneljsko Špico od te strani je silno strman, ves čas po drni z dobrimi prijemki. Črneljska Špica je točka 2328 *m*. Samo ta je domač izraz, vse druge so izmišljenke. Precej se je pa

udomačila med turisti Konfinspitze po govoru Italijanskih turistov in maperjev, ker je ta vrh skoraj na tromeji Italije, Koroške in Goriške. Bližnji pogled s Črneljske Špice je estetično eden najlepših v Julijskih Alpah. Pod teboj je Rabeljska dolina in jezero, vidiš zeleni Predel, Zadnjo Koritnico, Mangrt, Poliški Spik, širne Montaške planine, Višnjo Goro, v zračni črti komaj 6 km proti tebi, pod njo Findeniggova Koča nad Viško planino in temnimi gozdovi do belega produ Jezerskega potoka.

Južni Kaninski vrhovi so v dolgi vrsti razloženi. (Obris 1.) Pred teboj na jugovzhod stoji Veliki Vrh (2208 m), od njega proti tebi rob nad Možnico 2105 m = Vrh Polic; 2038 m = Turni nad Ušjem; 1946 m = Prišnja Gora, pod njo pašnik V Bregu; 2018 m = Vrh Ribežnov, pod njim Goriški Ribežni; končno slede Črneljski Vršiči. (Obris 2.) Vsi pašniki v kotu pod Črneljsko Špico in ravno navedenim robom se imenujejo skupno Črnela — dokaz, da je tod bila nekoč dobra pašnja, ker pomeni črnela temno trato. Tudi tukaj so se po starem pasli konji: še je v spominu pastirjev, da sta se proti Možniški strani ubila dva konja posestnika Klinkona. Najvišji vršič (2266 m) v kotu Črnele imenujejo Možničanje Črnelski Špiček, ker ima na ono stran značilno obliko, dočim na Goriško stran ni samostojen.

Sredi med Kaninskim robom, Plešivcem, Vratnim Vrhom in »Na Banderi« leže kakor plitva široka kotlina pašniki Goriške planine. Preko nje je globoko, večkrat pretrgano korito, kakor je koritast in luknjast ves svet. Posebno nevarne so okrogle skalnate luknje. Na dnu raste mehka murava; koza zleze v take jame, ven pa več ne more in mnogokrat v teh jamah od lakote pogine. Globoka korita, ki gredo skoraj v premí črti vzdolž cele kotline, se imenujejo po vrsti: Dol, Jama, Rupa.

Odstopila sva ob četrť na dve. Dolgo se nisem mogel ločiti od krasnega prizora na vse strani. Najprej sva sledila znamenjem S. P. D., potem sva jo pa zavila na desno po strmali okoli 2122 m. Pod njo je lepi brežič Lánževica. Odtod se hodi po koritu Dola, Jame in Rupe. Med Jamo in Rupo se zarine od Jlenka doli vrsta lašt, ki so škrapljaste, tako da je treba skakati od skale do skale. Na izhodu iz Rupe je v škalbi studenec; tam blizu je bil nekdanji stari planinski stan. Ta prostor se sedaj imenuje Stari Utor. — Ob 1:40 sva bila v stanu planine Goričica, pri Studencu Pod Robom ob 2:30, a v Bovcu nekaj pred tretjo uro. (Dalje prih.

Nesreča na Stolu. († Dr. Jos. Cerka.)

Rešitev dijakov.

(Konec.)

Učitelj Pavel Kunaver je po prihodu v dolino, proti večeru 4. aprila, brzojavil ožjim prijateljem dr. Cerka, kaj se je ž njim zgodilo, zraven je sporočil, da čaka sedem dijakov, zasneženih v Prešernovi Koči, na rešitev. Enaka poročila je oddala tudi železniška postaja na Žirovnici načelnikstvu postaje državne železnice v Ljubljani. Od tod je g. nadzornik Hrašovec z dobrim preudarkom obvestil o nezgodi in nujnosti rešilne ekspedicije tudi načelnika S. P. D. in poveljništvo domobranskega polka št. 27.

Z mrzlično naglostjo se je nato zbrala velika rešilna ekspedicija, katere so se udeležili načelnik našega društva dr. Fran Tomišek, odbornik dr. Jernej Demšar, ožji tovariši dr. Cerka, ki so ga tolikokrat spremljali na drznih zimskih turah: gg. Rudolf Badiura, Bogumil Brinšek, učitelj Jeras, Josip Kunaver, učitelj I. Kovač, I. Mihler in Ivan Tavčar — ter še nekateri drugi gospodje; od domobranskega (planinskega) polka pa so se udeležili pod načelstvom g. poročnika Werrlein-a gg. poročniki Paulus, Ringel in Schescherko s 16 vojaki planinci. Ekspedicijo vojakov je zbral in jo z vsemi rešilnimi potrebščinami opremil g. poročnik Werrlein.

Po Ljubljani so se raznesle najžalostnejše vesti in govorilo se je, da se je ponesrečilo poleg prof. Cerka tudi več dijakov, da jih je podsul plaz in da jih bo treba izkopavati; načelnik društva dr. Tomišek je zato že tudi odredil, da se pokličejo še vodniki iz Kranjske Gore in Mojstrane. Rešilna ekspedicija, ki je odšla iz Ljubljane z večernim vlakom, je došla na postajo v Žirovnici okoli polnoči in je tam dobila pomirljivo poročilo, da so dijaki spravljani v Prešernovi Koči; zato se je poziv na vodnike preklical. Zbrana skupina je tudi popolnoma zadostovala, posebno ker se ji je pridružilo še nekaj domačinov.

V Žirovnici so si reševalci razdelili delo. Najprej so odrinili vojaki planinci, od katerih je eden oddelek imel ostati za rezervo na Zabreznški planini. Naši planinci so se založili na Selu pri Žirovnici s potrebščinami za okrepčanje dijakov in potem tudi odšli na Stol. Zdravniška pomoč se je imela podati na Zabreznški planini, vsled česar sta tam čakala ekspedicije društveni načelnik in zdravnik dr. Demšar, ki sta imela v slučaju potrebe zdržati stik z dolino in preskrbeti še daljnjo pomoč.

Vsi, ki so se podali ne vrh v Prešernovo Kočo, so morali biti v popolni planinski opravi in so morali imeti močne dereze in cepine.

Pot na Stol je bila tudi to noč jako nevarna, dasi je bil vihar že ponehal.

Sledimo prvemu oddelku vojakov: Kmalu nad Zabrezniško planino se je pričel sneg, in ko so došli pod strmine pod Čelom, je bil sneg že trd ko kamen; vendar so se še dobile trdne stopnje in počasi so lezli kvišku; kakih 100 m višje pa je pokrivala sneg tanka ledena plast, ki je postajala vedno debelejša, tako da so dobivali trdno stališče le s tem, da so z vso silo prebijali z derezami led in si pomagali s cepini. Domačina vodnika, ki sta šla s prvim oddelkom in ki nista imela dovolj močnih derez, sta jela zaostajati. Prišli so ob tem že v hudo strmino blizu pod Čelom, kjer je bil zledeneli sneg strm kakor na strehi. Vojaki so domačinu Finžgarju ponudili pomoč, da ga navežeje na vrh in spravijo preko najnevar-

Prešernova Koča na Malem Stolu.

nejših plastij; ta je odklonil to pomoč, toda v istem hipu mu je že zdrsnilo, ker mu očitno dereze niso dovolj držale, in udrl se je po strmini navzdol; z vedno naraščajočo hitrostjo je drvil po ledniku v globočino in kmalu je zginil v polumraku; kajti bila je še noč in le luna je medlo svetila. Poročnik Paulus mu je z nekaj vojniki hitro šel na pomoč; slišali so od spodaj klicanje — znamenje, da je ostal živ; klical je, da je na varnem in da si bo sam pomagal; toda glas se v višino ni razumel. Zato so mu vojniki hiteli na pomoč. — Srečno so prišli vojniki do njega in so ga našli na veliko veselje še precej krepkega; pač se je močno pretresel in po rokah mu je bila koža kar posneta; sicer pa je imel le nekaj neznatnih poškodb na glavi. Sreča je bila, da tam, koder ga je vrglo, ni priletel v kako skalovje. Rešenega Finžgarja je skupina vojakov

spremila na Zabrezniško planino, ostali pa so nadaljevali pot na Stol. Brez daljnjih nezgod so prispeli na Čelo, kjer so se glavne težave nehale, in v kratkem potem ob polpetih zjutraj na vrh Malega Stola in v Prešernovo Kočo.

Lahko si je misliti, s kako radostjo so jih pozdravili dijaki! Tudi ostali udeležniki ekspedicije so se v kratkem zbrali v Koči.

Dijakom se je poznalo, da so vsled mraza in nedostatne hrane veliko trpeli; vsi so bili zelo oslabei in nekateri od njih tudi resno poškodovani. Mlajši Kunz je imel nogo zlomljeno in tudi en prst na roki močno odrgnjen; Bizovičar je imel levo roko hudo ozeblo, otekala mu je tako, da je bila debela kakor glava in cela roka s sokrvico podpluta; tudi Milavec, starejši Kunz in Baričevič so imeli ozeblino na rokah; nepoškodovana sta bila samo Kobler in Kostanjevec. Poškodovanci so dobili provizorične obveze. Zadostnega okrepcila pa dijakom ni bilo mogoče dati, ker se v štedilniku ni dalo zakuriti.

Kazalo bi tedaj čimpreje odriniti iz Koče, toda ekspedicija je soglašala v tem, da je sestop prenevaren, dokler se zledeneli sneg vsaj nekaj ne odtaja. Ker je nastopil krasen, solnčen dan, so se nekateri člani ekspedicije še podali na Veliki Stol (2238 m) in napravili več fotografskih posnetkov, drugi so pa vršili priprave za transport.

Okoli devetih se je pričel sestop. V jutranjem solncu se je sneg res že zelo odtajal, popolnoma je potihnil veter in solnce je prijetno ogrevalo vračajoče se ponesrečence in rešitelje. Zdenka Kunza, ki prav nič ni mogel stopiti na nogo, so bili zavili v odeje. privezali na zaklopni stol ter ga potem kakor na saneh spuščali navzdol. Razdelili so se na tri oddelke, katerih prvi in največji je prevzel transport Zdenka Kunza; do Čela so šli vsi skupaj, na Čelu, kjer se je pričel prehod v strmine, pa so se razdelili.

Ker se na Zabrezniško Planino tako dolgo ni bilo poslalo nobeno poročilo, so jim odspodaj že prihajali nasproti, da se jim nudi eventualno še nadaljnja pomoč.

Zanimivo je bilo opazovati sestop. Oddelek, ki je prenašal Zdenka Kunza, je visoko gori pod Čelom prekoračil najhujše strmine in je potem spuščal ranjenca naravnost navzdol. Ta oddelek je moral najbolj previdno postopati. Spodaj so sekali stopinje in pripravljali ter pot, na obeh straneh s cepini in palicami podpirali sani, zadaj pa na vrveh pritrjeni stol počasi spuščali navzdol. Ravnati so morali z vso previdnostjo in vsaka stopinja je morala biti trdna, ker bi se drugače lahko celi skupini zrušilo. Druga dva oddelka sta vodila dijake navezane na vrveh, eden od njih se je spuščal počasi nekako po sredi strmine povprečno, drugi pa je sestopal v smeri jarka, ki sta po njem dr. Cerk in Kunz zdrsnila. Ta oddelek je spotoma našel še nekaj dr. Cerkovih rečij, kakor posodo iz aluminija in nekaj fotografskih plošč; tudi so tam našli nekaj izgubljene oprave dijakov (eno derezo, en cepin, pelerino itd.)

Ko so bili vsi trije oddelki nekako na sredini nevarnega pobočja, prileti jata krogarjev okoli Stola; sumljivo so krožili nad to množico ljudij, kakor da bi čakali na svojo žrtev. Mučen pogled!

Hkratu se izpremeni prizor. Z zapadnih grebenov Malega Stola se pripodi številna čreda divjih koz. Ko zagleda ljudi, se nenadoma ustavi, zasliši se oster žvižg njenega voditelja; čreda je dospela skoro v sredino med oddelka ekspedicije. Človeški glasovi jo preplašijo in v divjem diru se razkropi po strminah. Voditelj — močna žival — drvi z velikanskimi skoki povprek navzdol, naleti na skrajni oddelek ljudij, se zopet obrne in plašno zdrvi v globočino po onem jarku, koder je v smrtnem padcu zdrknil dr. Cerk, ter izgine za skalovjem; ostala čreda se je razkropila po snežnem pobočju in v manjših oddelkih zbežala navzgor čez grebene čela. Vse je z zanimanjem opazovalo ta živi, gorski prizor.

Daljnji sestop je postajal vedno lažji, ker je huda strmina ponehaval, in v kratkem so se zbrali vsi udeleženci ekspedicije pod strminami, od koder so potem pohiteli na Zabrezniško planino. Tam je zdravnik dr. Demšar najprej obvezal zlomljeno nogo Zdenku Kunzu, izvršil operacijo na grozno ozebli roki dijaka Bizovičarja in obvezal tudi druge poškodovance. Tukaj so dobili dijaki pripravljena okrepčila; posebno dobro se jim je prilegala topla črna kava.

Po kratkem odpočitku se je podala vsa ekspedicija proti dolini in je srečno prispela ob enih popoldne v Žirovnico. Zdenka Kunza so morali celo pot do ceste nositi, tam ga je čakal voz.

V Jegličevi gostilni na Selu so bila za rešence in reševalce pripravljena okrepčila in tam se je bila že tudi zbrala številna množica ljudstva. Posebno roditelji: gosp. svetnik Kobler, gospa Kostanjevčeva, g. Kunz, g. Bizovičar, Milavčev brat in drugi sorodniki so ure in ure s strahom za življenje svojih ljubljencev in z drhtečim hrepenjenjem čakali na uspeh rešilne ekspedicije. S solzami radosti so se pozdravljali rešeni dijaki s svojci. Grenil je to veselje le neodvratni spomin na grozno nesrečo, ki je zadelo voditelja izleta, g. dr. Cerka. Dočim so se ti radovali svidenja in rešitve, ležal je dr. Cerk v bližnji mrtvašnici — — —

T.

Naše slike.

a) *Triglavski Dom — Triglav.* V zadnji številki Pl. V. priobčena slika Triglavskega Doma (2515 m) pokazala nam je samo stavbo (od sprednje strani), današnji posnetek pa nam označuje krasno lego te najvišje naše postojanke s pogledom na sivi Triglav (2863 m). Skoro tik za hotelom se dviguje navpično raztrgana stena Malega Triglava, koder je izvršena z neštevilnimi klini in žicami zavarovana, v živo skalo uklesana pot, ki nas vodi čez vrh Malega Triglava in po znanem ozkem grebenu na vrh ponosnega vladarja Julijskih Alp. V pičli uri se dospe s Triglavskega Doma na vrh Triglavski Dom, kjer se shajajo poti iz Vrat, skozi Kot, Krmo ter iz Bohinja (Bleda), je tedaj res najugodnejše zavetišče ob turah na Triglav. Ob njem stoječa zidana kapelica, najvišja v Alpah, še poveča pestrost slike.

b) *Vodnikova Koča nad Velim Poljem* leži sedaj v višini 1800 m ob robu majhne terase med Vernarjem in Toscem, ob križišču nove poti iz Bohinja na

Triglav in prehoda čez prelaz Vratca v Krmo. Od Vodnikove Koče, ki je namenjena v prvi vrsti za dnevni obisk in ki je zelo dobro došla kot odpočivališče ob turah na Triglav, se nudi krasen razgled po obkrožujočem pogorju. Današnji posnetek nam kaže pogled na kočo in na mogočno gorovje onkraj Velega Polja (proti jugozapadu). V ospredju stoji veličastni Mišelj Vrh (2350 m), za njim pa skupina visokega Kanjavca (2568 m), prelaz Dolič, kjer je prehod v Trento, in značilna Šmarjetna Glava. Vsa skupina nam podaja divno gorsko sliko. T.

c) V tekstu: 1.) *Pogled na Birnlücke* (k strani 135). 2.) *Prešernova Koča*. (k strani 144 i. d.) Ta koča, last Kranjske podružnice, je to zimo izborno služila svojemu namenu: biti zavetišče planincem. Brez nje bi nesreča na Stolu skoraj gotovo bila zahtevala še več žrtev, ker bi dijaki bili omagali, preden bi se — brez nje — bili mogli rešiti iz mraza v človeško bivališče.

Obzor.

Dunajska podružnica — ustanovljena. Dne 21. junija t. l. se je vršil na Dunaju v hotelu „Zur Post“ ustanovni občni zbor Dunajske podružnice. Zbralo se je mnogo odličnih Dunajskih Slovencev in Slovenk, mej temi gg. c. kr. ministerski svetnik Dr. Janko Babnik, c. kr. dvorni svetnik Frane Dukič, c. kr. glavni odvetnik Ivan Okretič, c. kr. vladni svetnik Dr. A. Primožič in drugi. Zastopana so bila tudi razna slovenska Dunajska društva. Osrednji Odbor S. P. D. je bil zastopan po blagajniku g. Šušteršiču.

Zastopnik pripravljalnega odbora, g. Ljudevit Valjavec, je pozdravil vse navzoče, prebral brzojavni pozdrav Orednjega Odbora in v kratkih potezah podal razvoj ustanovitve podružnice ter označil nje cilje.

V odbor so bili voljeni sledeči gospodje: načelnik: g. Ljudevit Valjavec c. kr. rač. oficial; nač. namestnik: g. Bogumil Kosér, c. kr. finančni koncipist; g. Janko Mladič, c. kr. računski svetnik; tajnik: g. Josip Suchy, višji oficial trgovske zbornice; odbornik: g. Ivan Luzar, nadrevident v pokoju. Računski pregledniki: gg. Merlak in Golobič. Končno je še zastopnik Osrednjega Odbora spodbujal novo podružnico k delovanju, posebno pri drugih Slovanih.

V zadevah te podružnice se je obrniti na naslov načelnika, Dunaj, IV. Joh. Straussgasse 43.

Vilfanova koča na Begunjščici je že otvorena. Po odborovem sklepu imajo dijaki v koči prosto prenočnino. Vsi člani planinskih in sličnih društev katerekoli narodnosti, ki se izkažejo z društveno legitimacijo, pa imajo v koči iste olajšave kakor člani „S. P. D.“ Podružnica priredi v prvi polovici avgusta v gostilni „Triglav“ v Lescah veliko planinsko veselico.

Ruška Koča — letovišče. Nova stavba poleg Ruške Koče vrlo napreduje in bo najbrž že 15. julija gotova. Stavba je namenjena letoviščarjem ter obsega 10 sob z 22 posteljami. Skrbelo se je tudi za mrzlo in toplo kopel. Nekaj sob je že oddanih. Stavba pa še nima imena. Nekdo je nasvetoval ime „Planinka“, ker se tako imenuje neki Pohorski vrh. Kdor se za stvar zanima, naj izrazi svoje mnenje predsedniku v Ruše, sicer bo odbor v kratkem o tem odločil.

Rešilna postaja v Kranjski Gori. Dne 16. junija 1912 je sklicala podružnica S. P. D. v Kranjski Gori odborovo sejo radi nameravane ustanovitve rešilne postaje v Kranjski Gori. — Udeležili so se seje ne samo vsi podružnični odborniki, temveč prišlo je k njej mnogo domačinov Kranjskogorcev, ki se zani-

Kanjavec 2569 m.

Mišelj Vrh 2350 m. Dolič 2151 m.

Šmarjetna Glava.

Vodnikova Koča nad Velim Poljem.

Fotogr. Stanko Tominšek.

majo za stvar. Več navzočih je prijavilo svoj pristop k rešilni postaji; obljubljenih pa nam je še iz sosednjih vasi kakor iz Dovjega, Mojstrane, Podkorena in Rateč več članov. Seje se je udeležil tudi od Osrednjega Odbora g. dr. Demšar, ki je skupno z načelnikom podružnice v Kranjski Gori, g. dr. Tičarjem, predaval v poljudnih besedah o prvi pomoči planinskim ponesrečencem. G. dr. Tičar je obljubil, da bo de pozneje imel več takih predavanj.

Koča na Vršiču — otvoritev. Slavnostna otvoritev planinske kočice na Vršiču se vrši dne 4. avgusta t. l. ob polu 12. uri dopoldne. — To naj blagohotno vzamejo na znanje vsi prijatelji planinstva, kakor tudi drugi prijatelji krajših in lažjih izletov v planine, da si ta dan izbere za polet na Vršič. Iz Kranjske Gore je prihod nanj po lepi šetalni poti mogoč vsakemu v navadni promenadni opravi. Razgled pa je spotoma in na licu mesta nedosežno lep in veličasten. — Natančnejši program slavnosti se bode pravočasno priobčil v listih

Jelenk nad Spodnjo Idrijo (1106 m). — Idrijska podružnica S. P. D. je meseca maja izvršila markacijo poti na Jelenk nad Spodnjo Idrijo (1106 m). Markacija se začne v Spodnji Idriji, kjer je na hiši trgovca Božička pritrjena plošča z napisom, ter drži najprej po cesti, ki vodi v Kanomljo. Ob izlivu Kanomljice v Idrijo pa krene na desno čez most, gre nato mimo Svetličičevega posestva proti Trepališču in odtod mimo Hladnikove hiše na vrh. Mestoma je pot nekoliko strma, vobče pa dokaj zložna.

Lep je razgled z vrha Jelenka proti jugu, a proti severu ga nekoliko zapira drevje. Če pa stopiš malo nižje proti Masoram, te pozdravijo v ozadju Julijske Planine s Triglavom in Kamniške Planine, v ospredju vidiš vse bližnje hribe in tik pod seboj na desnem bregu Idrije prelepe vasice Jazne, Otalež, Plužne in dr., ki leže, kakor bi bile posejane.

Podružnica ni markirala poti na Jelenk toliko zaradi razgleda, kakor zaradi njegove zanimive planinske flore. Posebno veliko je na Jelenku kranjskega jegliča (*Primula carniolica*), po pečinah pa raste lepi jeglič ali avrikel (*Primula auricula*). Jako zanimiva je lepo rudeča primula, ki je bastard: *Primula auricula* × *Primula carniolica*. O njej nam piše prof. Paulin: „To zanimivo rastlino je prvič opisal I. N. Host leta 1827. v *Flora Austriaca* p. 248 na podlagi eksemplarov, nabranih na Jelenku, ki mu jih je poslal tedanji vodja c. kr. botaničnega vrta v Ljubljani, F. Hladnik, ter jo je krstil *Primula venusta*.“

Omenim naj še, da stojita na razpotju blizu vrha dve tablici. Ena kaže pot na Jelenk, druga pa pot k posestniku Logarju, kjer je turistovsko zavetišče. Pot k zavetišču je markirana od ravnokar omenjene točke in od vrha, kjer se tudi nahaja kašipotna tablica. Pri Logarju dobi turist mleko, jajca, kruh, pa tudi za dobro vino je preskrbljeno. Tu je razpoložila naša podružnica pred kratkim spominsko knjigo, v katero se obiskovalci zanimivega Jelenka kaj pridno vpisujejo. — Turistu, ki ljubi izpremembo, bi svetovali sestop na Travnik, Želju ali pa na Reko. — Iz Spodnje Idrije na Jelenk rabiš 2 do 2½ ure. B. B.

Nesreča na Veliki Planini (1555 m) († Ludovik Repe). V nedeljo, 9. junija, je šel trgovski učenec Ludovik Repe iz Kamnika s tremi tovariši na Veliko Planino. Od naše Koče so se podali na bližnji rob nad Žrelom, od koder je lep razgled v Konjski Dol in Bistrico, in so si očitno poiskali pred vetrom zavetja v skalah nad prepadom. Ko so hoteli okoli poldne oditi, zdrsnilo se je Repetu in padel je čez kakih 20 m visoko skalo, se potem še valil po silno strmem pobočju in konečno nezavesten obležal. Tovariši so ga spravili v

kočo, mu poslali po pomoč in mu po možnosti pomagali. Zlomil si je nogo in glavo prebil. Bil je večinoma na pol v nezavesti. Naš vodnik Fran Prelesnik iz Stahovce je že ob polpetih prihitel s še enim domačinom na Veliko Planino, da prenese ranjenca z nosilnico v dolino — a še spotoma, preden so sestopili s planot Velike Planine, je Repe izdihnil.

Nesreče je bila kriva nepozornost, pa tudi neprimerna oprava; deček je imel navadne nepodkovane čevlje, ki so bili na podplatih čisto uglajeni, vsled česar se mu je v polzki travi moralo zdrsniti. Bodi ta žalostni slučaj resen opomin, da ne puščajmo mladine brez nadzorstva in z neprimerno opravo v gore!

T.

Bosansko-Hercegovska kopališča. Člani S. P. D. dobe proti društveni izkaznici 15% popusta pri sobinih cenah v sledečih hotelih: Banjaluka — Hotel „Bosna“, Jajce — deželno-erarični Grandhotel, Bugojna — Grandhotel Grof, Tuzla — Grandhotel, Brčko — Grandhotel „Posavina“, Goražde — Hotel „Olehla“, Jablanica — deželno-erarični Hotel, Mostar — Hotel „Marinta“.

Društveni vestnik.

Umrli člani: Dr. Alojz Brenčič, odvetnik v Celju in mnogoletni član „Savinjske podružnice“ je dne 27. maja t. l. umrl v Šmarju pri Jelšah. Rajni se je zanimal tudi za slov. planinstvo in je često obiskal tudi Logarsko Dolino. Blag mu spomin! — Rotner Josip, c. kr. sodni svetnik v p. je meseca junija umrl v Mariboru. Bil je več let član „Savinjske podružnice“. N, v m. p.!

Aškerc Anton in Savinjska podružnica. — Dopisnik pri Savinjski podružnici nam piše: Dne 10. junija je v Ljubljani po kratki bolezni umrl prvi naš epik. Kot Mozirski kaplan je bil med ustanovniki Savinjske podružnice S. P. D. in se je udeležil njenih občnih zborov dne 20. avg. 1893 in 29. jul. 1894; na zadnjem je predlagal, naj se nova planinska koča na Molički Planini pod Ojstrico podružničnemu načelniku v čast imenuje „Kocbekova Koča“. Na ustanovnem zboru je podaril podružnici svojo knjižico „Izlet v Carigrad“ s posvetilom čes: podružnici Slovenskega Planinskega Društva bodi ta knjižica „začetek društvene turistične biblioteke“. Kdo bi si bil mislil, da postane podružnična knjižnica iz tega temelja kdaj tako bogata, kakor je dandanes! V dneh 13., 14. in 15. sept. 1893. l. je potoval Aškerc s podružničnim načelnikom Fr. Kocbekom v Logarsko Dolino in na Okrešelj. Na prigovarjanje načelnika je na Ljubnem, v Lučah, Solčavi, pri Piskerniku in na Okrešlju napisal v spominske knjige verze, ki so bili objavljeni v „I. letnem poročilu S. P. D. za l. 1893“ str. 18—19. V njih opeva lepoto Solčave, domovine in sploh planin. Tu posnamemo le njegov vzklík:

„Veličastnost slovenskih dolin in planin

Občudovat prihaja ljudij iz tujin,

Domači pa često ne znamo,

Kaj je vreden naš dom, kaj imamo . . .“

Leta 1894., 25. avgusta je v „Slov. Narodu“ št. 194 objavil brezimno podlistek, naslovljen „Spominska knjiga v Solčavi“ (Hribolazno-politična studija), ki je vzdignil precej prahu zaradi kritike, kaj so zapisali nekateri visoki gospodje v omenjeno spominsko knjigo v župnišču.

Aškerc je bil v svojih nazorih tako trdovraten, da ni odnehal za pičico. V Mozirju smo radi napisali na eni tabli, kjer je bilo nemško ime zelo neznamno pod velikim slovenskim besedilom, prišli ž njim navskriž, tako da dolgo let ni bil več član S. P. D. V Ljubljani je za nekaj let zopet vstopil v društvo, a l. 1910 je zopet izstopil; zakaj, meni ni znano. (Iz zgoj osebni razlogov! — Op. uredn.) Bil je v gotovih zadevah zelo občutljiv. — L. 1899. sva se z Aškercem sešla na binško ponedeljek v Postojni in sva skupaj prehodila jamo. Pretekla so leta in leta, in zdaj mu morem le še zaklicati: Slava mu!

K.

Umrla je v cvetu mladosti članica Kranjskogorske podružnice gđc. Ivanka Jalenova, hči hotelirja hotela Mangarta v Ratečah, stara še le 21 let.

Kranjske podružnice blagajniško poročilo. — Dodatno k poročilu o občnem zboru Kranjske podružnice (gl. str. 121) prinašamo izvestje o računskem zaključku in premoženjskem izkazu podružnice za l. 1911. Sestavil ga je blagajnik J. Rozman. Računski zaključek: Dohodki: gotovina v blagajni 1. jan. 1911 K 252·26, članarina K 1007·04, razna darila K 137·18, nabiralniki K 106·80, razglednice K 60·85, dijaške izkaznice K 2·94, dvigi pri poštni hranilnici K 42·59, dvigi pri „Kreditnem Društvu“ v Kranju K 167·—, skupni dohodki Prešernove Koče K 1825·11, iztržilo za neporabljeno užitno blago K 63·26, posojilo pri „Kreditnem Društvu“ v Kranju K 1365·92, skupaj K 5030·95. — Izdatki: Planinski Vestnik, ostanek za l. 1910 K 157·—, Planinski Vestnik za l. 1911 K 495·—, plačila za zgradbo Prešernove Koče, ostanek K 600·—, plačila za oskrbo in opremo Prešernove Koče K 2158·28, davek K 8·42, zavarovalnina K 1882, obresti „Kreditnem Društvu“ v Kranju K 379·57, naloženo pri „Kred. Društvu“ v Kranju K 647·03, naloženo pri poštni hranilnici K 348·31, znamke, poštnine, raznašanje vabil K 22·98, razglednice K 190·21, gotovina v blagajni dne 31. decembra 1911 K 5·33, skupaj K 5030·95. — Premoženjski izkaz: Imovina: vrednost Prešernove Koče z opremo K 13.000·—, vložna knjižica Kreditnega Društva v Kranju št. 432 K 731·09, v poštni hranilnici z obrestmi K 456·81, opravljeni delež Kreditnega Društva K 5·—, 2 društvena znaka à 2 K K 4·—, razglednice: a) stare zaloge K 58·94, b) nove zaloge K 410·35, narodni kolki K 1·32, reklamni znaki K 2·80, brošurice, po 10 letih 555 à 10 h K 55·50, orijentacijska deska na kolodvoru K 140·—, knjižnica K 322·—, gotovina v blagajni dne 31. dec. 1911 K 5·33, skupaj K 15.193·14. Dolgovi: dolg pri „Kreditnem Društvu“ v Kranju K 5400·—, podružnično čisto imetje znaša torej K 9793·14.

Delovanje Savinjske podružnice S. P. D. v letu 1911. (Tajniško poročilo podruž. predsed. g. Fr. Kocbeka na občnem zboru. (Gl. zgoraj str. 124.)

Osemnajsto leto podružničnega obstanka je bilo kakor prejšnja leta doba mirnega delovanja. Podružnica je lani štela 179 članov, ki se razdele sledeče: 1 častni član, 25 ustanovnikov in 153 rednih članov, med njimi 16 zastopnic nežnega spola. Na novo je vstopilo 28 članov, umrli pa so 3, namreč: Milan Detiček, notar, kandidat v Celju, Ignac Šijanec, učitelj v Gornjem Gradu, in Janko Vavken, tajnik Južnoštajerske Hranilnice v Celju. Bodi jim domača zemlja lahka! Kratki nekrologi so bili v „Pl. V.“ objavljeni.

Podružnica bi pa ne mogla delovati uspešno, ako bi bila navezana samo na članarino, ki je znašala 899 K. Zato prosi odbor vsako leto razne korporacije, zlasti pa denarne zavode za podporo. Pri mnogih trkamo zaman, drugi nam pa naklonijo večje ali manjše zneske. V prvi vrsti mi je hvaležno omeniti „Južnoštajersko Hranilnico“ v Celju, ki je dala 500 K podpore, okrajni zastop Gornji

Grad 100 K, posojilnice: v Celju 50 K, v Žalcu 50 K, v Šmarju 40 K, v Braslovčih 20 K, v Mozirju 20 K in v Gornjem Gradu 10 K; klub naprednih slovenskih akademikov nam je poslal enkrat 40 K, drugič 30 K, skupaj 70 kron. — Najsrčnejša zahvala vsem darovalcem! Prosimo le, da nam tudi v prihodnje zvesti ostanejo. — Kakor se glasi, zaradi nedostajanja tozadevnih sredstev naša prošnja na deželni zbor Štajerski še ni rešena, prošnja na c. kr. ministerstvo za javna dela pa je bila odbita.

Dijaških legitimacij je dobilo 45 dijakov, večinoma iz Celjske gimnazije.

Öglejmo si sedaj delovanje podružnice, ki se razteza na planinske koč, pote, reklamo in raznoterosti.

Podružnica ima 7 koč, na katere so se v minulemu letu nabile nove ključavnice po sistemu Wertheim; tako se je izvedel tozadevni naš sklep iz l. 1909. Ključi so manjši, pravilni in s tekočimi številkami zaznamovani. Kje se ključ dobe, je bilo objavljeno v novinah in v „Plan. koledarju.“

Največjo skrb obrača podružnica Frischaufovemu Domu na Okrešlju, ki je naša največja in najvažnejša planinska stavba. Zmagujoče kljubuje vremenskim nezgodam ter prijazno vabi utrujenega hribolazca pod svoj krov, v svoje okrilje. Spominska knjiga pravi, da se je l. 1911. v njo vpisalo 479 turistov, od katerih je bilo 331 Slovencev, 120 Nemcev, 21 Čehov, 4 Hrvati, 1 Srbinja, 1 Italijan in 1 Anglež.

Inventar koč se je zopet pomnožil za razne stvari, med drugim za pet žimnic za podstrešje. Vpeljali smo še nekaj novega, kar imajo tudi v Triglavskem Domu. Pri vsaki postelji visi na steni mala lesena omarica, v katero lahko turist razne stvari shrani. Dvorišče se je planiralo do konca in napravil se je krog hiše plot, ki je deloma iz žice, deloma iz lesa. Tako je prostor zavarovan proti živini. Nasad planinskih cvetic na dvorišču je naš oskrbnik Fort. Herle pomnožil z novimi komadi, letos bomo videli že lep alpski vrt, za katerega se ob vsakem nadzorovanju posebno briga podružnični načelnik. — Tudi vodovod se je moral večkrat popraviti. K razgledni točki nad hišo se je napravil boljši pot. — Knjižnica v Frischaufovemu Domu se je izdatno pomnožila z nakupom in z darili. Za to knjižnico so darovali knjige: „Slovenska Matica“, g. Janko Serbec, sodnik v Šmarju, g. major Juraj Radičević v Zagrebu hrvaške knjige, neki Anglež angleško knjigo, g. Fr. Lekše, župnik v Lučah ruske knjige, g. Bruno Rotter v Mariboru, dr. Vlad. Herle, c. kr. profesor v Kranju, in g. Fort. Herle v Solčavi razne knjige. Hvala vsem darovateljem na naklonjenosti! Morda najdejo mnogo posnemalcev! Tudi dnevnik „Slovenec“ in „Slovenski Narod“ sta bila v sezoni turistom na razpolago. Upravištvu teh listov sta radevolje ustregli naši prošnji in sta pošiljali list brezplačno. Hvala jima!

Frischaufov Dom je oskrboval g. Fort. Herle iz Solčave; pomagala mu je še ena ženska iz Solčave, od 29. junija do 1. oktobra 1911. Kolikor se je povedlo, so bili vsi obiskovalci s postrežbo zadovoljni, ker so se slišale samo pohvale, a nobena pritožba. Oskrbnik ima tudi stroga določila za postopanje s turisti, ki bi hoteli kaliti nočni mir.

Mnogo dela in sitnosti napravlja oskrba raznega provijanta. V tem oziru moramo pohvaliti gg. Antona in Henrika Herleta v Solčavi, ki vsako leto preskrbita vso potrebno nošnjo in provijant.

Frischaufov Dom je načelnik večkrat nadzoroval in sicer vedno nenapovedano, našel je vselej vse v najlepšem redu.

Kocbekova Koča pod Ojstrico je imela 136 obiskovalcev, od katerih je odšteti 25 (vodnikov, nosačev in domačinov); med temi je bilo 92 Slovencev, 17 Nemcev, 2 Hrvata, 1 Čeh in 1 Oger.

Kočo je oskrbovala Marija Erjavc iz Luč, ki je hči poprejšnjega oskrbnika Jurija Planinšeka, ki zaradi visoke starosti ni mogel več prevzeti oskrbovanja, trajajočega od 15. julija do 15. septembra. Kočo je nadzoroval načelnik 2 krat.

Stavbišče za novi Kocbekov Dom pri Dedcu se je nekoliko planiralo.

Gornjegrajska Koča je v dobrem stanju, samo cevi za dimnik se bodo morale popraviti. Kočo je obiskalo 137 oseb, med njimi 122 Slovencev in 15 Nemcev. Kočo je rabilo nekaj oseb za daljše bivanje, in sicer ena rodbina tri tedne, neka družba iz Motnika pa 1 teden.

Koča je imela tudi neprijeten obisk. Neki turisti so pri odhodu pustili obe okni odprti. To je porabil zlikovec ter je odnesel pušico z denarjem, ki ga je bilo približno 16 K. Poskrbeti bode treba, da se bodo pristojbine plačevale tam, kjer se dobi ključ od koče.

Kočo sta večkrat nadzorovala načelnik in tajnik.

Mozirska Koča je imela 129 obiskovalcev, med temi 119 Slovencev in 10 Nemcev. Nadzorovala in oskrbovala sta jo g. Ivan Pušenjak, šolski vodja v Šmihelu, in g. M. Šuster, trgovec v Mozirju, od podružnice pa načelnik 1 krat.

Ker je koča zelo majhna, je treba misliti na povečanje. Zato so se v Mozirju in na Rečici razpoložile nabiralne pole za prostovoljne darove. S posebno vnamo se je lotila pobiranja gospa Angela Goričar, za kar jej izrekamo srčno hvalo.

Hausenbichlerjevo Kočo na Mrzlici je oskrboval Celjski odsek. Za kočo se je nabavilo novo železno ognjišče in razen inventar. Kočo je posetilo 175 oseb.

Koča na Raduhi je še premalo znana, čeprav ima krasno lego, ter sta razgled kakor flora na Raduhi zelo zanimiva. Obiskalo jo je 7 oseb, med njimi 5 Slovencev, 2 Čeha in 1 Nemeč. S to kočo si je naša podružnica osigurala tudi Raduho, ki je z mnogo manjšim naporom dostopna nego druge gore iste višine.

Lansko leto je imela podružnica mnogo dela s poročili o pridobnitvskem nadomestku, ki se je ugodno rešil.

Drugo važno delovanje podružnice se razteza na poto.

Kakor vsako leto so se tudi lani osnažili poti na Ojstrico, na Kamniško Sedlo, skozi Turski Žleb, skozi Iglo in poti okoli Mozirske Koče. Pred slapom pod Rinko napravijo vsako leto plazovi škodo. Tudi lani se je tam polomljeno drevje odstranilo.

Nekaj potov se je popravilo, in sicer od Sedelca k stavbišču Kocbekovega Doma, to pa radi tega, ker se bode po tem potu spravljaló mnogo gradiva za stavbo. Zelo izdatno se je popravil pot od slapa na Okrešelj. Ker je brv nad slapom že bolj stara, pripravljena je že nova, ki se letos položi.

Zelo važen novi pot se je lani začel delati za Frischaufovim Domom proti Turski Gori. Sedanji pot pelje namreč od Fr. Doma navzgor in potem na Zadnji Okrešelj navzdol. Ta klanec je neprijeten in ujezi turiste, najli hodi gor ali dol. Za to se je napravil novi pot, ki vodi vedno polagoma navkreber in se pod steno Turske Gore združuje s starim potom. S tem je nedostatek, da bi se na višini

z gubilo, odstranjen in pot na Kamniško Sedlo dober četrť ure krajši. Letos se pot dokonča.

Tudi zadnji del pota od Ojstrice tik pod Škarjami je bil zelo neprijeten, ker je vodil po strmem pobočju po gladki travi navzgor. Tam se je nakopala nova pot na vijuge.

Omeniti še imam pot, ki vodi od železniške postaje v Paški Vasi v Mozirje. Ta je, vodeč čez travnike, bil navadno zelo podmočen, lani se je nasul in se letos še popravi. Delo oskrbuje g. M. Šuster v Mozirju, popravilo je nujno, ker se ta pot mnogo rabi.

Na razpotjih se je postavilo 10 novih, lepih tabel z vzbočenimi črkami. — Več markacij se je popravilo, in sicer na sledečih potih: 1. Logarska Dolina — Pastirkov Vrh; 2. Spodnje Sleme — Bistra pri Črni; 3. Mrzla Gora — Okrešelj; 4. Solčava — Štifter — vzhodni vrh Ošve; 5. Solčava (skozi Klobašo) — Spodnje Sleme — Št. Jakob v Koprivni; 6. Polzela — vrh gore Oljke (Rotter); 7. Hrastnik — vrh Mrzlice (Učitelj Roš). Vsem, ki so markirali, prav lepa hvala!

Podružnica ima v Gornjem Gradu veliko strokovno knjižnico, ki se izpopolnjuje s planinskimi časniki, zlasti pa s fotografijami.

Radi knjižnice je načelnik član Ö. T. K. in St. G. V., tajnik pa je član D. u. Ö. A. Va, češka podružnica nam je zopet zastoj pošiljala svoj „Alpsky Věstnik“, „Klub českých turistů“ v Pragi pa „Časopis turistů“. Podružnica je član „Deželne zveze“ v Gradcu z 20 K letno.

Tudi društveni muzej smo pomnožili z več stvarmi; v Šmartnem se je izkopal zob jamskega medveda in nekaj kosti; gosp. Anton Žmavc v Bočni je podaril rdeč, svilen dežnik, ki je star nad 100 let; nakupili pa smo plašč iz lipovega ličja, kakršnega so nosili pastirji na Goltéh nad Šmihelom.

Zgodovinsko Društvo v Mariboru nam je odgovorilo, da prevzame naše stvari v svoj muzej.

Zelo mnogo dela je imela podružnica z razglednicami. Novo serijo je naročila pri tvrdki Sig. Weimersheimer v Ichenhausenu na Bavarskem in med njimi tudi prvo panoramo z Ojstrice, ki zelo ugaja. Sedaj imamo s serijo pri tvrdki Goričar & Leskovšek lepe razglednice vseh najlepših krajev in koč v Savinjskih Alpah. S tem so se izvršili poprejšnji sklepi naših občnih zborov. Lepe razglednice pa so tudi najboljše sredstvo za reklamo. Zato smo jih mnogo razposlali na več krajev brezplačno, panoramo z Ojstrico pa dali obesiti po gostilnah. Pohvaliti moramo tudi tvrdko Goričar & Leskovšek, ki napravi vsako leto lepo izložbo naših planinskih razglednic. Tudi razne oblasti smo opozorili na naše razglednice, poslali smo jih c. kr. polit. ekspozituri v Mozirju, c. kr. okr. glavarstvu v Celju in c. kr. namestniku v Gradcu.

Leta 1910 je stavila podružnica glede občil v Gornjegrajskem okraju več predlogov „Deželni zvezi za promet tujcev“, ki je lani zahtevala obširna utemeljevanja istih ter jih potem ista poslala na pristojne oblasti in korporacije. Usoda teh predlogov je sledeča:

a) Cesto iz Solčave v Logarsko Dolino je dal deželni odbor lani zmeriti, da se izdelajo podrobni načrti. Prispevek dežele za to zgradbo se mora skleniti v deželnem zboru. Kdaj se to zgodi, ne vemo. Omenim naj še kot izreden pojav, da je imel odbor za promet tujcev, izvoljen od nemških narodnih svetov za planinske dežele, dne 27. marca 1912 v Celovcu sejo, v kateri so se potegovali za zgradbo ceste iz Logarske Doline v Železno Kaplo.

b) Brzovjav iz Ljubnega v Solčavo je že dovoljen in se zgradi spomladi l. 1913. Brzovjavne postaje so nove: Radmirje, Luče in Solčava, Radi prispevkov je posredovala podružnica pri okr. zastopu in občinah, pri poštnem in brzovjavnem ravnateljstvu v Gradcu, v trgovinskem ministerstvu je zastopal zadevo državni poslanec g. dr. K. Verstovšek.

c) Vprašanje železnice od Rečice do Grušovelj je še vedno v starem štadiju. Načelnik sodeluje v železniškem odboru v Gornjem Gradcu.

d) Avtomobilna vožnja od Rečice do Solčave se še ni mogla doseči. Naj zadevo obširneje pojasnim. „Deželna zveza“ je dobila na svojo vlogo od poštnega ravnateljstva odlok z dne 25. jan. 1911 št. 4417/V, v katerem pravijo, da je trgovinsko ministerstvo vpeljalo nova poizvedovanja. Na to je poslalo poštno ravnateljstvo na vse občine okraja dopis z dne 24. maja 1911 št. 24.738/V, v katerem se sklicuje na določila glede avtomobilne vožnje, ki jih je izdalo trg. ministerstvo 30. junija l. 1906. Po teh prevzame država vso vožnjo in tudi ono pošte, od interesentov pa zahteva jamstva letnih 3660 K skozi 20 let. A občine nimajo na avtomobilni vožnji enakih interesov, nekatere pa sploh o tem nočejo nič vedeti.

Od okrajnega zastopa se je zahtevalo, naj se spravijo okrajne ceste v tako stanje, da je vožnja z avtomobilom omogočena, kar se je tudi obljubilo. Ker so se obravnave z občinami zelo zavlačevale, je g. nam. svetnik baron Müller navetoval, naj med tem prevzame vso garancijo naša podružnica in Osrednji Odbor, kar se je zgodilo. Načelnik se je radi tega peljal meseca junija nalašč v Ljubljano in potem z g. baronom Müllerjem k poštnemu ravnateljstvu v Gradec, kjer so obljubili naklonjenost. Okrajni odbor Gornjegrajski je 5. julija 1911 sklenil, da prevzame polovico garancije. C. kr. polit. ekspozitura v Mozirju je po dru. Hohlu v zadevi prispevkov občin sklicala na 16. julija 1911 na Ljubno sestanek, katerega se je udeležil tudi podružnični načelnik. Razen nekaterih občin so protivno stališče zavzemali podjetniki poštne vožnje, ki so zahtevali za 7 mesečno vožnjo (od oktobra do maja) isto plačo kakor za celoletno vožnjo. Meseca septembra smo dobili odlok od c. kr. poštnega ravnateljstva v Gradcu z dne 25. sept. 1911 št. 50.303/V, v katerem se naznanja, da trg. ministerstvo ne dovoli avtomobilne vožnje radi slabih cest in radi nezadostnega jamstva od strani S. P. D. Gosp. dr. K. Verstovšek mi je dne 8. marca 1912 pisal, da se mu je podala izjava, da vlada projektu ni nenaklonjena, ali ona zahteva, da interesenti jamčijo letno za 4200 K. Še bolje bi bilo, ako interesenti položijo odkupno svoto enkrat za vselej (blizu 20.000 K) ter so oproščeni vseh obveznosti za naprej. Okrajne ceste pa se morajo zboljšati. — Za avtomobilno vožnjo so se potegovali g. dr. Hohl, g. baron Müller in g. državni poslanec dr. K. Verstovšek, katerim se za trud podružnica najtopleje zahvaljuje.

Dne 29. okt. 1911 se je v Celju vršil shod za promet tujcev, sklican po „Deželni zvezi“, na kateri sta dr. Kallab in dr. Skaberne v imenu Celjske sekcije D. u. Ö. V. A. napadala prebivalstvo Gornjegrajskega okraja in našo podružnico. Primeren odgovor jima je dal g. dr. Benkovič; g. baron Müller in g. dr. Benkovič sta se sploh potegovala za zboljšanje prometnih zadev v Gornjegrajskem okraju, za kar jima gre najtopleja zahvala. — „Deželna zveza“ izda letos „hotelsko knjigo“, za katero je podružnični načelnik poslal potrebno gradivo za ves Gornjegrajski okraj ter sliko in inserat za Frischaufov Dom.

Lanski sklep našega občnega zbora, naj se skliče velik shod za povzdigo prometa tujcev na Spodnjem Štajerskem, se ni izvršil. Izvoljeni odbor je imel dne 25. marca 1911 v Celju prvo sejo, v kateri so se razdelili posamezni referatf. Podružniški načelnik pa je prišel do mnenja, da je pri nas za to še premalo zanimanja, celo v krogih, ki imajo od tega korist. Ako se ne more prirediti količkaj sijajen shod, je boljše, da se odloži na ugodnejši čas. Na drugi strani pa je treba za poročila temeljite priprave.

Podružnični načelnik je izvoljen v širši Osrednji Odbor S. P. D. kot zastopnik Štajerskih podružnic in je izdal „Planinski koledar za l. 1911 in 1912, ki pa pri nekaterih ne najde naklonjenosti, kakor bi jo zaslužil.

Ob koncu poročila omenjam, da sem ga podal le v glavnih potezah; a prepričani bodite, da se je delovanje naše podružnice tako razširilo na vse panoge narodnega gospodarstva, da vsebuje eminentno kulturno delo. K.

Darovi za Prešernovo Kočo: Kreditno Društvo v Kranju K 100—, nabiralnik pri Jezeršku K 40—, nabiralnik pri Joštarju K 314.

Novi člani. Osrednjega društva: gg. Jeglič Malči, c. kr. majorja soproga; Praprotnik Avgust, bančni knjigovodja; dr. Kersnik Janko, ravnatelj Kmetске Posojilnice; Pavla dr. Kersnikova, ravnateljeva soproga; Poljanec Albin, uradnik knezoškofijskega ordinarijata; Dežman Josip, knjigovez, vsi v Ljubljani.

Cerkljanske podružnice: gg. Bevk Filip v Cerknem; Premrov Svitoslav, revizor „Goriške Zveze“ v Gorici; Tušar Ivan, posestnik in trgovec v Jagrščah.

Goriške podružnice: g. dr. Marušič Drago, odvet. koncipient v Gorici; g. Mauri Anton, jurist v Gorici.

Kamniške podružnice: gg. Hočevar Ignac, c. kr. nadporočnik v Condino; Koželj Makso, umetni slikar v Kamniku.

Kranjske podružnice: gg. Engelman Ivan, posestnik in gostilničar; Krek Fr., zasebni uradnik; Pfeifer Iv., posestnik in trgovec; Dolenz Edv., posestnik in trgovec; Jakofčič Mihi., posestnik; Vagaja Ljud., c. kr. gimn. učitelj, vsi v Kranju.

Kranjskogorske podružnice: gg. Rebolj Anton, postajni mojster Litijske podružnice: g. Blaganje Janko, nadučitelj v Dóleh. državne železnice na Dovjem; Omahen Emil, poštni uradnik na Jesenicah.

Podravske podružnice: č. g. Vreže Janez, c. kr. profesor v Mariboru.

Savinjske podružnice: gg. Marschitz Karol, nadučitelj v Braslovčah; Oset Franc, trgovec na Vranskem; Fischer Fran, inženir v Gornjem Gradu; dr. Pučnik Josip, odvetn. kandidat v Celju; Zabukošek Maks, krojač v Celju.

Tržaške podružnice: g. Modic Ljudevit, trg. uradnik v Trstu.

Dunajske podružnice: imenik novih članov objavimo prihodnjšč.

Od uredništva. Prihodnja številka izide s 1. oktobrom.

Vsebina: Janko Mlakar: Iz kraljestva Velikega Venedigerja. (Str. 133.) — Dr. Henrik Tuma: Kamnska in Mangrtska skupina. (Str. 139.) — Nesreča na Stolu. (Dr. Jos. Cerk.) (Str. 144.) — Naše slike: Triglavski Dom — Triglav, Vodnikova Koča nad Velim Poljem, Pogled na Birnlucke, str. 135, Prešernova Koča na Malem Stolu, str. 145 in 2 obrisa. — Obzor: Dunajska podružnica — ustanovljena, Wilfanova koča, Ruška Koča — letovišče, Rešilna postaja v Kranjski Gori. (Str. 148.), Koča na Vršču — otvoritev, Jelenk nad Spodnjo Idrijo, Nesreča na Veliki Planini. (Str. 149.), Bosansko-Hercegovska kopališča. (Str. 150.) — Društveni vestnik: Umrlj člani. (Str. 150.), Kranjske podružnice blagajniško poročilo, Delovanje Savinjske podružnice S. P. D. (Str. 151.), Darovi, Novi člani, Od uredništva (Str. 156).

Odgovorni urednik Svitoslav Breskvar v Ljubljani. — Izdaja in zalaga „Slov. Plan. Društvo“ Tisk J. Blasnika naslednikov v Ljubljani.